

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР
КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Алимбек Мамбетович Курманбаевдин кайрылуусун өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2020-жылдын 9-декабры

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: М.Р. Бобукеева, Л.П. Жумабаев, Ж.А. Шаршеналиев, катчы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда Алимбек Мамбетович Курманбаевдин кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2020-жылдын 13-ноябрында А.М. Курманбаевдин "Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 30-беренесинин 4-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 2-беренесинин 4-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 20-беренесинин 1-бөлүгүнө, 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына жана 3-бөлүгүнө, 52-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2-пунктуна, 70-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацына карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыз берүүчүнүн пикиринде, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин бешинчи жана алтынчы чакырылышында саясий партияларга мүчө болбогон же саясий партиялар тарабынан тандалып алынбаган бир да

жаран депутаттык мандатка ээ болгон эмес. Ошондой эле, 2020-жылы өткөн Жогорку Кеңештин жетинчи чакырылышына болгон шайлоодо да саясий партияга мүчө эмес же саясий партиялар тарабынан көрсөтүлбөгөн бир да жаран депутаттыкка талапкер боло алган эмес.

Кайрылуу субъектисинин айтымында, жогоруда баяндалган учурларда шайлоочулар түз шайлоо укугунан ажырап, мыйзам боюнча талапкер деп эсептелибеген саясий партияларды аргасыздан шайлашат. Мындай абал Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 2-беренесинин 4-бөлүгүнүн одоно бузулушуна шарт түзөт.

А.М. Курманбаев талашылып жаткан ченем саясий партияга мүчө болбогон же саясий партиялар тарабынан депутаттыкка талапкер катары тандалып алынбаган жарандардын шайланууга болгон конституциялык укугун жокко чыгарган, тактап айтканда саясий партияга мүчө жана саясий партиянын тизмесинде талапкер катары болууну каалабай, өз алдынча депутаттыкка талапкер болууну каалаган жарандарды бюллетенге киргизүүгө жол бербейт деп эсептейт.

Мындан тышкары, өтүнүчтүн автору Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацына ылайык эч ким жынысы, расасы, тили, майыптуулугу, этноско таандыктыгы, туткан дини, курагы, саясий же башка ынанымдары, билими, теги, мүлктүк же башка абалы, ошондой эле башка жагдайлары боюнча кодулоого алынышы мүмкүн эмес, демек, талашылып жаткан ченем саясий партияга мүчө эмес же мүчө болгусу келбеген жарандарды кодулайт деп белгилейт.

Кайрылуу субъектисинин пикиринде, Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкер болуу үчүн саясий партияга мүчө эмес же мүчө болгусу келбеген жарандарды саясий партияларга көз каранды абалга коет. Демек, жарандар саясий партия тарабынан талапкер катары көрсөтүлүшү үчүн, алар саясий партиянын фондусуна сөзсүз ири суммадагы акчаны төгүүсү зарыл же саясий партиянын өз кызыкчылыгынан келип чыккан кандайдыр бир жагдайларга байланыштуу тандалып алынуусу гана мүмкүн.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде, кайрылуу субъектиси талашылып жаткан ченемди Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 2-беренесинин 4-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 16-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына, 20-беренесинин 1-бөлүгүнө, 2-бөлүгүнүн биринчи абзацына жана 3-бөлүгүнө, 52-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2-пунктуна, 70-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацына карама-каршы келет деп табууну суранат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну изилдеп чыгып, "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүүнү жүргүзгөн судья М.Р. Бобукееванын маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Судьялар коллегиясы кайрылууну кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө маселени чечүүдө, кайрылууда коюлган маселелердин конституциялык сот өндүрүшүнө жол берилгендигинен жана кайрылуунун "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүнөн келип чыгат.

"Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктунун талабына ылайык, эгерде кайрылууда көрсөтүлгөн маселенин конституциялуулугу Конституциялык палата тарабынан текшерилсе жана анын өз күчүн сактаган актысы бар болсо, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Судьялар коллегиясы талашылып жаткан ченем Конституциялык палатанын кароо предмети болгонун жана анын жыйынтыгында 2019-жылдын 4-сентябрындагы Чечими менен "Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 30-

беренесинин 4-бөлүгү Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 2-беренесинин 4-бөлүгүнө, 52-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2-пунктуна, 70-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи жана үчүнчү абзацына карама-каршы келбейт деп таанылганын белгилейт.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 5-пунктун жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Алимбек Мамбетович Курманбаевдин өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Келтирилген өтүнүч жана ага тиркелген материалдар арыз берүүчүгө кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

М.Р. Бобукеева

Л.П. Жумабаев

Ж.А. Шаршеналиев